

Forgatókönyv a Hatos 2010.05. 28-i adásához

Jó estét kívánok a KR hallgatóinak. A mikrofonnál Kolláth György. Ma az egyetemes kultúra két sajátos ágáról lesz szó. Egyrészt: a könyvekről és más műalkotásokról, másrészt a testkultúráról, azaz a sportról. Ez a két dolog bő ezer éve még - a görögöknél - harmonikusan összetartozott: jól kiegészítették, támogatták egymást. Nem csupán a kultúrának, hanem az ember egészének, teljességének is az egységét jelentették meg. Idővel sajnos, elkopott ez a gondolkodásmód. Mostanában próbáljuk újra felfedezni.

Több aktualitás és jubileum is keretbe foglalja a mai adást. Ez idő tájt 125 éves fennállását ünnepli a tornasport szövetsége. 30 éve volt a moszkvai olimpia. Az egyik moszkvai bajnokunkkal visszatekintünk a versenyre, majd a máról és egyes ügyekről is szólnak.

Mindjárt itt a könyvhét. Termekben és szabadban is szép kiállítások láthatók. Májusban pezseg a kulturális élet. Pillantsunk a szép kínálat mögé!

Túlzás talán, hogy a szép - és jó! - könyveket a magaszos kultúra részének tekintjük? Hát az, hogy a sportot is ebbe a körbe applikáljuk? Egyik sem az. Csokorba gyűjthetünk sok erős érvet arra, hogy otthon van a könyvkiadás, a szobrászat, a piktúra, de a sport is az egyetemes civilizáció, s a honi közkultúra értékei között. Talán a **sport** helyét illik megindokolni. Ez a szó szinte az egyetlen a világon, amely 6,5 MD embernek - bármely nyelven - ismerős, s ugyanazt jelenti. Az agy, a szellem és a lélek művelésén **túl (!) a testnevelést, a test-kultúrát** értjük rajta.

Ily' módon a mai vendég két remek kultúr-ember: Dr. Magyar Zoltán és Kocsis András Sándor. Egyikük olimpia bajnok, polgári foglalkozására nézve első rangú állatorvos. A másikuk: bölcész, szociológus, üzemgazdász, civilben kiadó-vezérigazgató, amúgy balkézről pedig jeles portré-szobrász és modern képek festője is. Igazi reneszánsz ember. Büszkén vallom barátomnak mindkettőjüket. Kocsis András talán a legműveltebb „könyvmolyok” egyike, a XXI. századi honi népszerű-nívós könyvkiadás megújítója. Magyar Zoltán állatorvos pedig a ló - élve vagy kitömve - legnagyobb tudója és barátja: a -lengéstől a csikó világra segítségig. Zolival ma derűsen, fejben fogunk „sportolni”, de a vadászat, és a halfogás is szóba kerül.

Az I. blokk a bajnoké, jelenlegi sportvezetőé. Szia Zoli! Kezdjük támadólag: *ma napi hány perccel tornászol (nem ma, pénteken, hanem mindennap)?* Vegyük úgy, hogy egy állatorvosnál a napi 20 kézmosás is sportnak számít! Rutinkérdés vadász-emberhez: *hogyan vagy? Szerény válasz: lehetnék jobban is! Hogy vagy Te ezzel?*

Tudnivalók Rólad: 56 éves múltál, egyéb győzelmek mellett két ízben nyertél lólengésben olimpiai aranyat. Egyes elemek ma is a Te nevedet viselik. Minden más sportban a 30 év szinte a nullára amortizálja a régi újdonságokat. Az utolsó aranyat 30 éve Moszkvában, 27 évesen, és kb. 55 kilogrammos versenysúllyal nyerted. Előre kijelentve: bármi lesz odakint, befejezed az aktív versenyzést. *Jártál azóta Moszkvában? Milyen érzés találkozni régi ellenfelekkel? Ők is frissek és fitteek?*

Hölgyek szokásos kérdése: sikerülhet megőrizni a versenysúlyt? Mi az hogy: majdnem meg is dupláztad! Emlékszem: a Moszkvába indulás előtti este nálunk jártál. Fiam nagymamája, Tusi néni nagy vacsorát készített: palacsintával a végén. Te megettél majdnem egy egész palacsintát, és ittál rá fél pohár ásványvizet? *Azóta megjött az étvágyad, tekintve, hogy főzni is tudsz? Egy jó csorba –netán?*

TF-et végeztél előbb, utána meg állatorvosi egyetemet. Egy ideig kacérkodtál a joggal is: *nem igaz? Mi a kettő közötti különbség?* Talán az, hogy a te páciensed nem panaszkodik, és készpénzzel sem fizet. Nagylányod, Dóra érettségizik. Egyszer táncoltunk veled Dobán: a lelket kirázta belőlem. A mozgáskultúrája a családból való. Okos, de peches kártyajátékos vagy, mélyen átlag alatti lapjárással. *Szerinted?*

Váltunk komolyra. Például az úszásban 90 éves korában is lehet bajnok, sőt világcúcstartó a versenyző? *Hát a szertornában?*

A téli sportokat nem számítva a torna alapsportág: csakúgy, mint az atlétika vagy az úszás. *Általános iskolától az egyetemekig, vajon itthon ennek megfelelően kezelik, fejlesztik? Mi, a 60-as években, a katonaságnál télen is félmeztelenül reggeli tornáztunk az alakuló téren. Van ma bárhol is ilyen? Kellene, hogy legyen?! És helyette?*

Te szövetségi tisztségviselő is vagy. Milyen nálatok az utánpótlás? *Van-e olyan modell, mint futballban az akadémiák hálózata? Te nem lettél edző: hálás dolog ma itthon edzősködni? Hány éves korban kell elkezdni a leendő bajnokokkal a kőkemény munkát, és hány éves korig lehet azt bírni? Merre tart ma a világ torna-sportja, hol van annak centruma: Kínában, Oroszországban, Amerikában?*

Régi vezényszó: tornász, pihenj! Témát váltunk: vadászunk és halászunk. Ültem melletted magas-lesen, belém fagyott a lélek. Amíg bírtam, ámulva néztem, mennyire szabály-tisztelő vagy. Dolgozószobám díszje az egyik nagy 'balkövésed'. *Mondanál egy történetet a nagy zsákmányra és a nagy bénázásodra?*

Menjünk rá a halakra! Egy hiteles, mégis hihetetlen történetet Tőled szeretném hallani. 80-as évek, Holt-Tiszapart, bulizás, kaja-pia, de kevés az enivaló: hal kellene. Zoli és még egy fickó a sekély vízben lemerül, óvatosan mozog, majd pusztá kézzel, horog-háló nélkül felhoz fél óra alatt 6-7 halat. Így volt? Hogy a csudában lehetett? Nekem nem hitték el cimborák, *Megmagyarázhatnád, hogy ez miként volt lehetséges. Az indiánoknál ezért a Nagy Hal büszke címét is kiérdemelnéd. Régi vezényszóval búcsúzzunk: tornárok, fesszengj! Köszönöm, hogy itt voltál, gyere máskor is! Magyar Zoltánt hallották.*

A II. blokk a könyvekkel, s azok ünnepével indít. Egy hét múlva startol a könyvhét. Hungarikum! Ennek spritus rectora Kocsis András. Szia András! Kezdjük Veled is két szurival! *Vajon több könyvet adsz el, mint veszel a*

mindennapokban? Melyikben van nagyobb örömed? Ki lesz a következő „jófej”, aki a kezed munkája nyomán bronzban megcsodálhatja vagy megutálhatja a saját fizimiskáját?

Tudnivalók Rólad: hajszálynira 56-éves vagy (bár ez a hajszál tölem furcsán hangzik): Isten éltesen sokáig! Vigyázzunk, nehogy ikeknek nézzenek bennünket!? Egy teljes oldal a lényegi nacionáléd: csak szemelvényezünk benne. Elnök is vagy, meg elnök-helyettes, de nekem legjobban a 10 önálló kiállításod tetszik. Zömét láttam. Utazásban Marco Polo pékinas Hozzád képest, habár mindketten Ázsiát kultiváljátok. Pipásnak csak bulin látlak, olyankor még nálam is beindul a pavlovi reflex. Gazdaságos passzió a pipázás: nem kell vele senkit megkínálni. Önzés kizárt: sehol nem ittam olyan jó vörösborot, mint Nálad.

Áttérünk komolyabb vizekre. Imponáló, ahogy egy népszerű napilappal karöltve újból divatba hoztátok az értékes és színvonalas könyveket. Kitűnő történelmi munkáktól az irodalom és a festészet a remekein át a világ nagy civilizációiig okos és olcsó könyveket adtatok ki. *Mesélj róla! Mennyit adtatok el, és vajon megérte: nekünk és Nektek? A misszió és az üzlet összeférnek, avagy bele lehet halni a szépségbe?! Bárhogy is van, elismerés jár érte! Ilyenfajta nyitottság és friss gondolkodásmód új dolog még a világban is. Keresik, de nemigen találják a jó választ az internet és az ingyen letöltés kihívására. Szerinted mi lesz ebből? A moziban jön a 3 dimenzió, és Nátatok? Igaz az, hogy a minőség sose megy ki a divatból?*

Eddig a hagyományos könyvekről beszéltünk, de nyakunkon az E-világ: az E-könyvtár, a hangoskönyv, a spéci cd-dvd-blue ray? *Mi jön ezután? Én vizuális típus vagyok, tehát a kézbe vehető újság, könyv jobban megmarad a memóriámban. Álljak át vagy Ti kitaláltok nekem is valami „kézzel-foghatót”? Ha rádiózom, akkor nehezen alszom el, de ha olvasnék: nyomban! Van ilyen instrumentumotok? (Pl. jóféle barna-sör fél-vászonkötésben?)*

Ismét komolykodunk: *a Ti cégetek verseny-piacon működik. Mi ott a trend? Hullik a férgese? Ma bárki magánkiadásban megjelentethet bármit? Valós konkurencia ez? Alkotó ember vagy, Neked való a kérdés: mi a nagyobb művészet, alkotni vagy eladni? Szakmai vita volt a friss könyvek ár-versenyéről is: beelőzhet-e valaki irreális, nyomott árral? Megoldódott?*

Most jön a legjobb rész: a szobrászatod és a festészeted. A rádióban ezt bemutatni lehetetlen, elmesélni műhiba. Ámde az ismert emberek fejének szobrász-megmunkálása telitalálat – szerintem. *Némelyik bronz-fej jobb, mint a hús-vér eredeti, mivel a fém nem öregszik. Modellt állnak Neked a koponyák: vagy rajz, fotó alapján, netán emlékezetből dolgozol? Volt már sértődés abból, hogy kiről készült és kiről nem még pléh-fej? Gyártottál már selejtet? Nos, ki lesz a következő? Van, akit szinte képtelenség megmunkálni? Erika, kedves nejed bírál vagy bátorít? Is-is?*

Festményeid is gyakran ember-ábrázolások. Munkáidon az erős színek jellegzetesek. *Elárulható, hogy ki a Mestered: már ha van ilyen? A néhai Schéner Misi bácsival való közös munkátok dupla elismerés volt a nézők körében. Kaptál már elemző szakmai visszhangot? Van helyed egy zárt világban?*

Az interneten egy harsányan nevető fénykép látható mindkettőtökről. A külvilágban ez jó ómen: itthon könnyen bohócnak titulálnak bennünket, jókedvű pasikat. Nektek adok igazat: derűsen kell élni, nem szenvedve. *Tanultunk latint: ludendo dicere verum, azaz játékosan megmondani az igazat – ez az igazi, nemde?*

Zárásul: egy hallgató, korábbi tanítványom tett egy javaslatot. Szerinte az óráinkon a „truváj” a jogi eset-megoldás volt. Nem kéne itt is kipróbálni?! Kíséreljük meg. Egy igazi életkép következik, játékra invitálva a vendéget és a hallgatót. Mottó: *bűn büntetlenül nem maradhat*. Tényállás: nem európai főváros, hatalmas forgalom, rendőrautó strázsál, tilosba téved egy gyalogos. A közeg elcsípi, de a szabálysértőnél nincs se papír, se pénz. *Mi lesz a büntetés, mit tesz a rendőr? Segít a találékonyság? A fórumba beérkező legszellemesebb választ legközelebb bemondom, és ismertetem a „megoldást”: ha ma nem jön össze.*

Szerintetek?... Nem nyert! / Máskor is lesz ilyen agy-próba-játék, ha a fogadtatása kedvező.

Köszönöm, hogy itt voltatok. Köszönöm a rádió technikai stábjának is a segítő közreműködést. Megköszönjük a hallgató figyelmét! Viszont hallásra!